

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на здобуття ступеня доктора філософії

ДЮК ОКСАНИ МИХАЙЛІВНИ на тему:

ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ВИБІР ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

(галузь знань 07 Управління та адміністрування,
спеціальність 073 Менеджмент)

Актуальність теми.

В основі створення матеріальних благ суспільством знаходиться промислове виробництво, яким формується базис задоволення існуючих потреб, покращення його добробуту через розвиток нематеріальної сфери та економіки країни загалом. Зміни в сучасному світі вимагають відповідних змін у організації і управлінні діяльністю сучасних промислових підприємств, якими першочергово повинні враховуватись такі сучасні виклики як четверта промислова революція Industry 4.0, світова пандемія COVID-19, глобальне потепління та орієнтованість людства на критерії сталого розвитку і гуманізацію суспільного життя. Рушійною силою реалізації релевантних змін є формування у персоналу підприємств цінностей та переконань, які лежать в площині такого поняття, як корпоративна культура підприємства – спосіб і засіб його функціонування як організаційного утворення, здатного до сталого саморозвитку.

Вивчення корпоративної культури промислових підприємств визначило понятійний апарат, класифікаційний перелік видів корпоративних культур, що сформувались на успішних підприємствах, сприяло розробленню різнобічного методичного інструментарію оцінювання стану корпоративної культури та різноманітні практики її розвитку як в Україні, так і за кордоном. Проте, трансформації зовнішнього оточення підприємств вимагають постійного перегляду як окремих елементів корпоративної культури, які здатні підтримати зміни та створити сприятливе середовище для їх імплементації, так і пошуку та виявлення нових можливостей і підходів до формування таких інноваційних зразків управління, які відповідатимуть новим викликам суспільства.

Управлінська діяльність, з одного боку, створює умови для формування корпоративної культури на промисловому підприємстві, а з іншого – значною мірою залежить від стану її елементів та їх розвитку. Тому вивчення впливу корпоративної культури на вибір таких технологій управління системою, які гарантовано забезпечать передумови для досягнення нею ефективних результатів діяльності та створення сприятливих умов для самореалізації і саморозвитку персоналу є, без сумніву, важливим, а тема дисертаційного дослідження є актуальною і доцільною.

Дослідженню та аналізу особливостям впливу корпоративної культури на управління підприємством присвячена значна кількість вітчизняних та зарубіжних наукових досліджень. Серед провідних зарубіжних та вітчизняних науковців, які досліджували дану проблематику, необхідно виділити доробок таких науковців: І. Ансофф, Е. Кемпбел, М. Портер, К. Камерон, Р. Інглегарт, А. Антонюк, В. Ащанов, Д. Бабміндра, О. Бала, В. Боковець, М. Бондарчук, Д. Брустінов, Р. Винничук, О. Гарафонова, В. Гевко, О. Гончар, О. Даций,

Т. Євтухова, Г. Захарчин, Ф. Зінов'єв, І. Ігнат'єва, Н. Ізюмцева, О. Карпенко, О. Кривоносова, О. Руденко, Г. Савіна, Л. Самчук, Н. Смолінська, В. Співак, А. Череп, О. Череп, І. Отенко, В. Дергачова, І. Кінаш, А. Полянська, К. Шапошников.

Вивченню специфіки корпоративної культури у діяльності вітчизняних промислових підприємств присвячені також праці В. Петренка, І. Запихляк, Г. Зелінської, І. Перезової, Д. Тимошенка та ін.

Разом з тим, слід зазначити, що в умовах поширення коронавірусної інфекції COVID-19 та, як наслідку ускладнення умов функціонування промислових підприємств, питання дослідження впливу корпоративної культури на вибір технологій управління даними підприємствами потребує поглибленого вивчення можливостей врахування потреб та інтересів як персоналу, так і підприємств в контексті формування та розвитку нових зразків корпоративної культури промислових підприємств.

Зв'язок теми дослідження з планами науково-дослідних робіт.

Дисертація є завершеною науковою працею, яка виконана відповідно до комплексного плану науково-дослідних робіт Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу у межах держбюджетної теми «Наукові та прикладні засади управління розвитком галузевих та регіональних суспільних систем» (2017-2020), № держ. реєстрації 0117U003830, де здобувачка дослідила питання впливу корпоративної культури на вибір технології управління; у межах теми «Теоретичні та прикладні засади забезпечення інноваційного розвитку соціально-економічних систем в умовах перманентних кризових явищ» (2020-2023), № держ. реєстрації 0120U103912, у якій здобувачка дослідила вплив цінностей, пов'язаних із новими технологіями на результати управління.

Конкретна особиста участь автора в одержанні результатів.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є результатом особистих наукових досліджень авторки та знайшли відображення у її наукових публікаціях. Внесок авторки у праці, опубліковані у співавторстві, конкретизовано у переліку публікацій.

Ступінь обґрунтованості запропонованих здобувачем положень, висновків та рекомендацій.

Положення, висновки та рекомендації, отримані автором у процесі дослідження, є належним чином науково обґрунтованими та аргументовані. Достовірність, сформульованих у дисертації наукових положень, висновків і рекомендацій підтверджується низкою наукових обґрунтувань, що базуються на критичному осмисленні здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі, застосуванням системного підходу, використанням адекватних поставленим завданням наукових методів, структурованістю та логічною послідовністю етапів дослідження, значним обсягом опрацьованих джерел, змістовною інформаційною базою, яка включає законодавчі акти Верховної Ради України, офіційні статистичні дані, аналітичні дані, матеріали періодичних видань, результати монографічних і дисертаційних наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених за тематикою виконаної роботи, результати проведених

опитувань, інтернет-ресурси.

Аналіз рукопису дисертації і публікацій здобувача підтверджує високий ступінь обґрунтованості та достовірності основних положень роботи, її наукової новизни та висновків. Структура дисертаційної роботи побудована за логічною послідовністю викладу матеріалу відповідно до поставленої мети і завдань дослідження. Текстова частина дисертації доповнена таблицями та рисунками, що свідчить про вміння автора опрацювати й узагальнювати матеріал, а композиція самої роботи – про володіння автором прийомами наукового пошуку.

Основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості.

Отримані в процесі дослідження наукові результати в сукупності дозволили розв'язати важливе науково-прикладне завдання, спрямоване на поглиблення теоретичних, науково-методичних положень та розроблення практичних рекомендацій, сукупність яких і вирішує важливе науково-прикладне завдання – дослідження впливу корпоративної культури на вибір технологій управління промисловими підприємствами.

Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи:
вперше:

запропоновано модель впливу корпоративної культури на вибір технологій управління шляхом виділення таких інструментів управління як влада та потреби, під дією яких формування та розвиток цінностей працівників, колективів та підприємства загалом на основі дослідження індивідуального та колективного рівнів корпоративної культури та визначення способів їх розвитку і подальшого врахування при виборі технологій управління на основі застосування владних механізмів задоволення потреб та інтересів внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів підприємства;

удосконалено:

визначення корпоративної культури, що базується на формуванні середовища функціонування підприємства, сприятливого для стимулювання та залучення працівників підприємства до виконання виробничих завдань, інноваційного розвитку, управління змінами на основі розроблення та застосування таких базових інструментів корпоративної культури як цінності, ритуали, традиції, атрибути, легенди, імідж, що на відміну від існуючих не тільки враховує зазначені елементи корпоративної культури, але і робиться це на основі виділення характеристик індивідуальних та колективних цінностей працівників підприємства, що є визначальними для розроблення атрибутів розвитку корпоративної культури на підприємстві, зокрема комунікацій, принципів поведінки, стилю керівництва, гнучкості та адаптації;

класифікацію корпоративної культури підприємства, що базується на врахуванні індивідуальних та колективних цінностей як складових корпоративної культури, що на відміну від існуючої дозволяє визначити потенціал розвитку корпоративної культури на підприємстві за рахунок формування цінностей та навичок колективної взаємодії щодо розвитку, поширення, підтримання корпоративних традицій, ритуалів та ефективних комунікацій для підтримання ефективної роботи;

класифікацію технологій управління, які згруповані залежно від інтересів працівників і підприємства, що базуються на їх потребах та визначають цінності як окремого працівника, колективу, так і підприємства загалом;

набула подальшого розвитку:

поняття впливу корпоративної культури на вибір технологій управління через виділення таких інструментів впливу на об'єкт як влада та потреби, що базується на дослідженні механізмів застосування даних інструментів у виборі технологій управління;

методика оцінювання корпоративної культури за рахунок виділення рівнів її формування, що на відміну від існуючих дозволяє визначити рівень збалансування індивідуальних та колективних цінностей працівників з допомогою розрахунку індикатора збалансованості, з метою врахування таких відмінностей у виборі технологій управління;

ціннісно-орієнтований підхід для обґрунтування результативності застосування технологій управління на промислових підприємствах, що базується на застосуванні методики форсайту, що на відміну від існуючих у процесі визначення майбутнього стану підприємства враховує потенційні можливості зростання зацікавленості і причетності працівників підприємства до досягнення його цілей та вирішення поставлених завдань.

Наукове значення роботи.

Дисертаційною роботою поглиблено теоретичні і методичні положення досліджень впливу корпоративної культури на вибір технологій управління промисловими підприємствами. Досліджено теоретико-методичні засади формування та розвитку корпоративної культури, розвинуто класифікацію видів корпоративної культури з виділенням індивідуальних та колективних цінностей персоналу. Запропоновано методику оцінки рівнів корпоративної культури як передумови вибору технологій управління на промислових підприємствах. На основі характеристики особливостей корпоративної культури промислових підприємств, розроблено модель впливу корпоративної культури на вибір технологій управління шляхом виділення і використання таких інструментів управління, як влада та потреби. Сформовано матрицю впливу корпоративної культури на вибір технологій управління, які стали підґрунтям для обґрунтування заходів щодо реалізації запропонованих стратегій корпоративної культури. Здійснено діагностику впливу результатів збалансування індивідуальних та колективних цінностей працівників підприємства як складових корпоративної культури, на економічні результати його діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні результатів дослідження у вигляді методичних розробок і практичних рекомендацій під час вибору технологій управління з врахуванням специфіки корпоративної культури. Сформовані теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші результати наукових досліджень, які викладені у дисертаційній роботі, використовуються у практичній діяльності. Окремі результати дослідження використані у діяльності ТОВ «Памібро» – для визначення збалансування індивідуальних та колективних цінностей працівників

з допомогою розрахунку індикатора збалансованості шляхом застосування методики оцінювання корпоративної культури за рахунок виділення рівнів її формування, що дозволяє врахувати відмінності у них та використати їх для вибору адекватних технологій управління (довідка № 18 від 19.02.2020 р.); ТОВ «Промтехмонтаж-ПНО» – для обґрунтування результативності застосування технологій управління на промислових підприємствах шляхом застосування ціннісно-орієнтованого підходу, що базується на застосуванні методики форсайту, яка враховує потенційні можливості зростання зацікавленості і причетності працівників підприємства до вирішення завдань підприємства (довідка № 13 від 25.01.2020 р.); ТОВ «Карпатнафтохім» – для удосконалення підсистеми управління персоналом за рахунок використання сучасних інструментів корпоративної культури в умовах управління змінами (довідка № 8-148 від 03.02.2020 р.).

Теоретичні положення, методичні розробки, узагальнення та висновки, що містяться в дисертаційній роботі використовуються у навчальному процесі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу при викладанні дисциплін «Ситуаційний менеджмент» для студентів ОПІ «Менеджмент та адміністрування» другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 073 «Менеджмент» (довідка від 13.01.2021 р.).

Результати досліджень використовуються в навчальному процесі Калуського фахового коледжу економіки, права та інформаційних технологій Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу при викладанні навчальних дисциплін «Менеджмент» та «Організація виробництва» при підготовці молодшого спеціаліста за спеціальністю 073 «Менеджмент» (довідка № 348 від 04.11.2020 р.).

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора.

Основні положення та найвагоміші результати дисертаційної роботи висвітлені у 16 наукових працях, з яких 1 колективна монографія, 8 статей – у фахових виданнях України, 1 – у виданні, індексованому у міжнародній наукометричній базі Scopus, 6 тез доповідей в збірниках матеріалів конференцій.

Опубліковані наукові праці за своїм змістом повною мірою відображають дисертаційну роботу. Особистий внесок автора конкретизовано у кожній співавторській праці.

Апробація результатів дослідження.

Теоретичні, методичні та практичні положення дисертаційної роботи оприлюднені на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Результати досліджень, викладені у дисертації, апробовані на: III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування стратегії соціально-економічного розвитку підприємницьких структур в Україні» (м. Львів, 23-25 листопада 2017 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасні управлінські технології в умовах трансформації соціально-економічних відносин» (м. Івано-Франківськ, 19-20 квітня 2018 р.); Регіональній науково-практичній конференції «Сталий розвиток Прикарпаття в контексті глобалізаційних процесів» (м. Івано-Франківськ, 17 травня 2018 р.);

Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні чинники розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики держави: економічні та інституціональні аспекти» (м. Запоріжжя, 27 жовтня 2018 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції розвитку економіки у 2018 році: аналітичний та теоретико-методологічний аспекти» (м. Одеса, 1 грудня 2018 р.); Круглому столі «Науково-дослідні розробки: сучасні вимоги, оцінка ефективності, комерціалізація» (м. Івано-Франківськ, 13-15 березня 2019 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Трансформаційні процеси національної економіки: теоретичні і практичні аспекти» (Львів, 30 січня 2021 року).

Відповідність дисертації вимогам МОН.

Дисертація відповідає вимогам, передбаченим пп. 9, 10, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 979.

Дисертаційна робота Дюк Оксани Михайлівни на тему «Вплив корпоративної культури на вибір технологій управління на промислових підприємствах» відповідає спеціальності 073 «Менеджмент».

Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація написана діловою українською мовою з науковим стилем викладення її змісту, характеризується цілісністю, смисловою завершеністю, логічною послідовністю розглянутих питань, точністю використання спеціальної термінології, чіткістю, ясністю та об'єктивністю викладення матеріалів дослідження.

Загальний висновок:

Враховуючи все вищенаведене, вважаємо за доцільне рекомендувати дисертацію Дюк Оксани Михайлівни «Вплив корпоративної культури на вибір технологій управління на промислових підприємствах» до розгляду та захисту на здобуття ступеня доктора філософії (галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 073 Менеджмент) у разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензенти

В. о. завідувача кафедри публічного управління та адміністрування ІФНТУНГ
доктор економічних наук, професор

В. П. Петренко

Професор кафедри прикладної економіки ІФНТУНГ
доктор економічних наук, професор

Г. О. Зелінська

